

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/90/2023
Identifikačné číslo spisu:	5721201493
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5721201493.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: P. W., narodený X. A. XXXX, S. O. XXX, zastúpený advokátom JUDr. Petrom Belicom, Martin, M. R. Štefánika 36, proti žalovanému: G.. Q. Q., narodený X. P. XXXX, S. Š., X. P. XXX/X, zastúpený advokátkou JUDr. Ing. Martinou Kiseľovou, Martin, Šoltésovej 94/11, o vydanie vecí, eventuálne o zaplatenie 550 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10C/23/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 2. februára 2023, sp. zn. 9Co/81/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. novembra 2021, č. k. 10C/23/2021-114 I. zamietol žalobu žalobcu v časti, kde žalobca žiadal, aby mu žalovaný vydal d'alekohľad 009793 M - 3,6 Paramount NV a v časti, kde žiadal, aby žalovaný pre prípad, že by vydanie tejto veci nebolo možné, mu nahradil škodu vo výške 550 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne od 25. augusta 2021 do zaplatenia. II. Rozhodol, že žalovaný má proti žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. III. O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 2. februára 2023 sp. zn. 9Co/81/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Konštatoval, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie danej veci. Výkonol potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“) a to z

dôvodu § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, keďže súdy oboch inštancií nesprávnym procesným postupom mu znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, resp. zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi túto procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

10.1. K uvedenej námietke možno (vo všeobecnosti) uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení.

10.2. Dovolací súd poukazuje na to, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je nesúhlas s právnym posúdením vecí (R 54/2012, R 24/2017). Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil

správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na konštatovanie Ústavného súdu SR, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania - zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 279/2018). Dovolací súd nezistil v prejednávanej veci existenciu vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

11. Z vyššie uvádzaných dôvodov dovolateľ neopodstatnene namietal vadu podľa § 420 písm. f) CSP, preto dovolací súd dovolanie odmietol postupom podľa § 447 písm. c) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

12. Dovolateľ podal dovolanie aj z dôvodu ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

15. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

18. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“). Musí byť splnená požiadavka, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a že išlo o jedinú právnu otázku, výlučne na vyriešení ktorej také rozhodnutie záviselo.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštantne judikuje vo svojich rozhodnutiach, že len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná

rozdielne. Treba zdôrazniť, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za výsledok v spore, pretože záver súdu o tom, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade na posúdení vysoko individuálnych konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov. Dovolací súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

20. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) ako aj procesnoprávna, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

21. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu správne uviedol, že dovolanie je nedôvodné a neprípustné. Z obsahu dovolania nie je zrejmé v čom konkrétne videl žalobca naplnenie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Žalobca nekonkretizoval pri riešení akej právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ takisto neuviedol ani konkrétnu právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a takisto neuviedol ani konkrétne prípady, kedy by posúdenie právnej otázky bolo odvolacím súdom rozhodované rozdielne. Dovolací súd sa takisto stotožnil s tým, že nijaký z dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP nebol naplnený.

22. V prípade nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 421 ods. 1 CSP dovolanie nie je prípustné podľa § 447 písm. f) CSP, preto dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.